

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Warszawa, 2010 – 02 – 19

GZ.tr.070 – 03/10

Minister W. Olszowski
SECRETARIAT
Prac Senackich
wypłynęło dn. 24.02.10
nr 1268 podpis

Pani

Krystyna Bochenek

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowne Pani Marszałek

Odpowiadając na pismo Pani Marszałek z dnia 20 stycznia 2010 roku, znak: BPS/DSK-043-2322/10, przy którym zostało nadesłane wspólne oświadczenie złożone przez senatora Pana Macieja Klimę oraz senatora Pana Witolda Idczaka podczas 47. posiedzenia Senatu RP w dniu 13 stycznia 2010 roku w sprawie odmowy wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów rolnych klas II-III, położonych na terenie gminy Wieliczka w ramach opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Na wstępie należy wyjaśnić, iż zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w ustawie zasadniczej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) tj. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Natomiast zgodnie z art. 94 tej ustawy akty prawa miejscowego organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej ustanawiają na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, zaś zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa, a w przedmiotowej sprawie jest to ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym

uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy do zadań własnych gminy. To wójt, burmistrz albo prezydent miasta prowadzi proces tworzenia aktów prawa miejscowego i w trakcie procesu tworzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zobowiązany jest przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uzyskać stosowne uzgodnienia od organów właściwych odpowiadających m.in. za poszczególne działy administracji rządowej. Należy wyraźnie podkreślić, iż zajęcie stanowiska przez inny organ przy sporządzaniu projektu studium lub projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (aktu prawa miejscowego) ma charakter aktu nadzoru nad działalnością gminy przewidzianego przepisami szczególnymi. W przedmiotowej sprawie m.in. takim przepisem szczególnym jest art. 7 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jedn. tekst Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.). Ustawa ta wyraźnie wskazuje kryteria, jakimi należy kierować się w sprawach dotyczących zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze użytków rolnych najwyższych klas bonitacyjnych położonych na obszarach wiejskich, stanowiących zaplecze żywnościowe kraju, których jest zaledwie ok. 24,6 % w skali kraju.

Ustawa ta ma na celu objęcie szczególną ochroną oraz troską o zachowanie w dobrym i nienaruszonym stanie użytków rolnych najbardziej urodzajnych gleb.

Nie mogę podzielić poglądu, iż nie wyrażenie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze jest ograniczeniem samorządności organu samorządu terytorialnego. Co prawda gminy dysponują w tej mierze szerokimi uprawnieniami, doktrynalnie zwanymi władztwem planistycznym, ale władztwo to nie oznacza i nie może oznaczać autonomii gminy w tym zakresie. Władztwo istnieje w takim zakresie, w jakim określają je ustawy. To ustawodawca, a nie gmina, decyduje o zakresie tego władztwa. Jeżeli zatem z ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wynikają określone ograniczenia w rozstrzygnięciu o przeznaczeniu terenów to niewątpliwie wiążą one gminę.

Wynikający z ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych, obowiązek ochrony gruntów rolnych jest prawem podmiotowym o charakterze publicznym, wynikającym z art. 74 Konstytucji RP. Zatem wydając decyzje dotyczące nie wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów rolnych, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przede wszystkim chroni interes publiczny, leżący u podstaw ustawowej regulacji ochrony gruntów rolnych i leśnych

jako dobro publiczne. Wydawane zatem na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 lub art. 6 ust 1 ustawy decyzje nie mają na celu ograniczania samorządności organów administracji terenowej, lecz ochronę interesu publicznego przejawiającego się w tym przypadku troską o niewielki zasób gruntów rolnych najwyższych klas, mając jednocześnie na uwadze, że gleby zaliczane są do nieodnawialnych zasobów przyrody.

Zatem wypełniając obowiązki wynikające z ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz na mocy ustawy kompetencyjnej tylko w uzasadnionych przypadkach, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, może wyrazić zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów najlepszej jakości. Ochrona gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych jest zarówno obowiązkiem ustawowym, jak również obowiązkiem wobec społeczeństwa, co również znalazło odzwierciedlenie w istniejącym orzecznictwie.

Jak już powyżej zostało podniesione, za kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy odpowiada Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka i jeżeli nie następuje wyłączenie wszystkich gruntów posiadających zgodę na ich zmianę przeznaczenia – oznacza to, iż powierzchnie gruntów posiadających zgodę na zainwestowanie znacznie przekraczają potrzeby rozwoju gminy, zatem nie można twierdzić, iż brak zgody na zmianę przeznaczenia jest czynnikiem blokującym rozwój gminy.

Reasumując ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stwarza samorządom możliwość podejmowania decyzji dotyczących kształtowania i tworzenia polityki przestrzennej na jej terenie, jednakże działania te muszą być zgodne z przepisami szczególnymi, o których mowa w tej ustawie.

Otrzymują:

- 1) Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Spraw Parlamentarnych
- 2) a/a

Zp. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Marian Zalewski